

N:o 67.

Af herr **J. J. Byström**, om inrättande vid universitetet i Uppsala af en professur i alkohologi.

Nyktethetsfrågan tilldrager sig allt större och större uppmärksamhet i alla länder och icke minst i vårt fädernesland. Det är hundratals tusen inbyggare i Sverige, hvilka offra tid, krafter och penningar för att verka för denna frågas lyckliga lösning. De söka i allmänhet sprida kunskap bland folket dels om farorna af att hängifva sig åt dryckenskap och supsed och dels om fördelarna af att föra ett nyktert och sedligt lefverne, under det de likaledes sträfvat att med sitt exempel besanna denna sin lära. Men med nyktethetsundervisningen är det som med annan god undervisning, den måste utvecklas och gå framåt. Det ställes också upphörligen nya och stora kraf på densamma, och, om dessa ligga inom det rimligas område, måste man söka fylla dem.

Nyktethetssamfunden hafva med ej små kostnader dels hvar för sig och dels gemensamt sökt anordna speciella lärokurser för att utreda frågor, som röra nyktethetsspörsmålet. I dessa gemensamma kurser, som väl skulle kunna kallas en slags »university extension», hafva flere af landets professorer och andra mera betydande lärare deltagit i undervisningen.

Men i tongifvande kretsar bland nyktethetsvännerna önskar man, för att bättre fylla krafven, få en särskild lärostol vid något af landets universitet, t. ex. vid universitetet i Uppsala.

Så hade provinsialläkaren doktor Hjalmar Selldén väckt denna fråga på tal i Sveriges blåbandsförenings senaste årskonferens, som också ut-

talade den meningen, att man borde i Riksdagen söka begära »ett årligt anslag af 6,000 kronor för inrättande af en professur i alkohologi».

De synpunkter, från hvilka alkoholfrågan kan och bör ses och ägnas en grundlig vetenskaplig uppmärksamhet, äro många och af så stor vikt, i vårt nationella lif så djupt ingripande, att en dylik begäran om anslag bör kunna försvaras. Dessa synpunkter framhållas också af bland andra kraftigt i ett sakrikt och utmärkt arbete: »Alkoholspörmålet, en sociologisk-statistisk undersökning» af doktor Matti Helenius, och i ett likaledes mycket värdefullt arbete: »Nykterhetsrörelsens Världshistoria, en framställning af nykterhetsrörelsens utveckling från äldsta tider till våra dagar» af lektor Johan Bergman.

Hvad angår den ekonomiska sidan, borde den ej vara afskräckande: dels är den ju i och för sig ej så stor, och dels borde staten, som har stor inkomst af rusdryckshandteringen, anse sig kunna för ett sådant ändamål som detta anslå den i jämförelse med nämnda statsinkomst ytterligt ringa summa, som behöfves för en professur i alkohologi (= alkohologi).

Angående möjligheten af att erhålla en lämplig man att intaga den föreslagna lärostolen, tillkommer naturligtvis ej mig att säga något; jag tror emellertid, att sådan finnes. Och att sakkunnige vid vederbörande högskolor skola draga försorg om, att »den rätte mannen kommer på den rätta platsen», i fall Riksdagen beslutar bevilja det begärda anslaget, därom kan man vara förvissad.

På grund af hvad jag nu anfört, vågar jag föreslå,

att Riksdagen måtte på ordinarie stat bevilja till upprättande af en ordinarie professur i alkohologi vid universitetet i Uppsala 6,000 kronor, däraf 4,000 kronor såsom lön och 2,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar med rätt för blifvande innehafvare af denna professur till ålderstillägg och pension i enlighet med hvad därom för de ordinarie professorerna vid universitetet, med vissa särskilda undantag, är stadgadt.

Stockholm den 27 januari 1903.

J. Byström.